

Ovo je pregled DELA TEKSTA rada na temu "Teorija novca i bankarstva". Rad ima 19 strana. Ovde je prikazano oko 500 reči izdvojenih iz rada.

Napomena: Rad koji dobijate na e-mail ne izgleda ovako, ovo je samo DEO TEKSTA izvučen iz rada, da bi se video stil pisanja. Radovi koje dobijate na e-mail su uređeni (formatirani) po svim standardima. U tekstu ispod su namerno izostavljeni pojedini segmenti.

Ako tekst koji se nalazi ispod nije čitljiv (sadrži kukice, znakove pitanja ili nečitljive karaktere), molimo Vas, prijavite to ovde.

Uputstvo o načinu preuzimanja rada možete pročitati ovde.

Pojam, nastanak i razvoj novca

Novac je u svom razvojnem putu prolazio kroz različite prirode i oblike. Sa razvojem robno-novčanih odnosa nastupio je period upotrebe metalnog novca kao sredstva razmene. Metali su preuzeli funkciju opšteg sredstva razmene zbog svojih prirodnih osobina, a plemeniti metali su korišćeni kao novac pre drugih monetarnih metala. U zemljama zapadne Evrope zlato se počelo koristiti kao novac nakon viševekovnog unutrašnjeg preobražaja i razvoja -od propasti rimskog carstva pa sve do XIV veka. Dalji razvoj je bio uslovljen zlatom i zato je novac od sporednog dobio glavni značaj. Od XV pa do XIX veka pritanje zlata nije bilo praćeno ravnomernim porastom robne proizvodnje. U XV i XVI veku rast robne proizvodnje još uvek ne može da prati određene količine zlata. Zbog ove pojave nastaju specifična ciklična kretanja u razvoju. Novac iskovan od metala poprima robno svojstvo u kome je opredmećeni ljudski rad dao obeležje mere vrednosti odn. opšteg ekvivalenta. Znatno otežavanje funkcionisanja kupoprodajnih transakcija nametnulo je potrebu za kovanim novcem. Tako rešenje postaje opštevažeće sredstvo razmene a time i država preuzima na sebe izdavanje tog kovanog novca. Posle ovog perioda nastupilo je razdoblje zlatnog standarda koje je obeležilo stvaranje papirne novčanice. Sa zlatnim važenjem, pojavom novčanica papirni novac dobija karakter prometnog sredstva. Papirna novčanica je u prvoj fazi zlatnog standarda bila zamenjiva za zlato ali je vremenom usledilo sve veće odstupanje između vrednosti papirnih novčanica u opticaju i zlatnog pokrivača. (do 30-tih god XX veka). Od tada prestaje zlatno važenje papirnog novca tako da se danas u prometu nalazi tzv. čist papirni novac što je oznaka za papirni novac koji više nije zamenjiv za zlato. Pored metalnog i papirnog novca u nastanku i razvoju novca predstavlja i kreditni novac, koji se javlja u periodu zlatnog standarda (kao dopunsko sredstvo plaćanja) kada banknote nisu bile dovoljne za pokrivanje potreba robnog prometa. I pored toga što je prihvaćen kao sredstvo plaćanja kreditni novac nije imao pravi status novca već se tretirao kao novčani surogat. 30-tih i 40-tih godina papirna novčanica je postala zakonsko i definitivno sredstvo plaćanja. Njegovo emitovanje više nije vezano rezervama zlata već država može da upravlja emisijom papirnog novca saglasno potrebama proizvodnje i prometa.

Funkcije novca

1. novac kao mera vrednosti;
2. novac kao sredstvo prometa;
3. novac kao blago;
4. novac kao sredstvo plaćanja;
5. svetski novac.

Novac u funkciji mere vrednosti

Novac u funkciji mere vrednosti predstavlja osnovnu funkciju novca, koja se sastoji u tome da svojom upotrebno vrednošću izražava vrednost svih drugih roba. Novac vrši funkciju mere vrednosti tako što se manjom ili većom količinom njegove vrednosti može izraziti vrednost bilo koje vrste druge robe. To

značajno olakšava funkcionisanje robnog prometa i robne proizvodnje. Samom tim stvara se mogućnost da se različite robe međusobno lakše upoređuju, pa će se robe u razmeni ispoljavati kao kvalitativno jednorodne i količinski uporedive. Međutim, nije novac različite robe učinio međusobno uporedivim. Zajedničko je svim robama da su rezultat ljudskog rada, a tako izražena vrednost robe (u novcu) predstavlja njenu cenu. Prema tome cena robe je njena vrednost izražena u manjoj ili većoj količini novca. Suština funkcije mere vrednosti je da se količina novčane robe može dobiti za određenu vrstu neke druge robe što u stvari predstavlja cenu. Tako se dolazi do merila cene.

...

-----OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU.-----

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL:

maturskiradovi.net@gmail.com